

Cauza C-253/09

Comisia Europeană împotriva Republicii Ungare

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Libera circulație a persoanelor — Libertatea de stabilire — Cumpărarea unui bun imobil cu destinația de nouă reședință principală — Determinare a bazei de evaluare a impozitului pe achiziționarea de bunuri imobile — Deducere din valoarea reședinței cumpărate a valorii reședinței vândute — Excludere a acestei deduceri dacă bunul vândut nu este situat pe teritoriul național”

Concluziile avocatului general J. Mazák prezentate la 9 decembrie 2010 . . . I - 12394

Hotărârea Curții (Camera întâi) din 1 decembrie 2011 I - 12407

Sumarul hotărârii

*Libera circulație a persoanelor — Libertatea de stabilire — Cetățenia Uniunii Europene — Dreptul la libera circulație și la libera ședere pe teritoriul statelor membre — Restricții — Legislație fiscală — Impozit pe transferul de bunuri imobile
(art. 18 CE, 39 CE și 43 CE; Acordul privind SEE, art. 28 și 31)*

Își îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 18 CE, 39 CE și 43 CE, precum și al articolelor 28 și 31 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) un stat membru a cărui reglementare prevede, pentru stabilirea impozitului aplicabil la achiziționarea unui bun imobil cu destinația de reședință principală, că, în cazul în care un cumpărător persoană privată își vinde cealaltă locuință în termen de un an înainte sau după respectiva cumpărare, baza de calcul pentru stabilirea impozitului este formată din diferența dintre valoarea de piață brută a imobilului cumpărat și cea a imobilului vândut, cu condiția ca acesta din urmă să fie situat de asemenea pe teritoriul național.

Această diferență de tratament privește, în plus, situații comparabile în mod obiectiv din moment ce, în raport cu impozitul în litigiu, singura diferență dintre situația nerezidenților, inclusiv resortisanții naționali care și-au exercitat dreptul la liberă circulație în cadrul Uniunii, și cea a rezidenților, resortisanți naționali sau ai unui alt stat membru, care achiziționează o nouă reședință principală în statul membru vizat, este legată de locul reședinței principale anterioare. Astfel, în aceste două situații, persoanele respective ar fi cumpărat un bun imobil în acest stat membru pentru a se stabili aici și, cu ocazia cumpărării reședinței lor principale anterioare, unii ar fi plătit un impozit de aceeași natură cu impozitul în litigiu în statul în care era situată această reședință, în timp ce ceilalți ar fi plătit impozitul menționat în acest stat membru.

Cu certitudine, în măsura în care defavorizează, în privința impozitului pe achiziționarea de bunuri imobile, persoanele care doresc să se instaleze în acest stat membru cumpărând aici un bun imobil față de persoanele care se deplasează în interiorul acestui stat membru, nepermițând ca primele să beneficieze de avantajul fiscal în cauză la cumpărarea unui bun imobil, această reglementare reprezintă o restricție în calea libertăților de circulație a persoanelor consacrate la articolele 39 CE și 43 CE. În ceea ce privește articolul 18 CE, excluderea de la beneficiul reducerii bazei impozabile a persoanelor care se deplasează în interiorul Uniunii pentru motive care nu sunt legate de exercitarea unei activități economice poate de asemenea, în anumite cazuri, să fie de natură să descurajeze aceste persoane să își exercite libertățile fundamentale garantate de articolul menționat.

Totuși, această restricție poate fi justificată prin motive referitoare la menținerea coerenței regimului fiscal. Astfel, atunci când bunul vândut este situat în alt stat membru, statul vizat nu dispune de niciun drept de impozitare a tranzacției pe care a efectuat-o în acest alt stat membru persoana care decide să achiziționeze în statul vizat un bun imobil cu destinația de reședință principală. În aceste condiții, prevăzând că pot beneficia de acest avantaj fiscal, la achiziționarea unui astfel de bun, numai persoanele care au plătit deja taxa în litigiu la cumpărarea unui bun similar, configurația avantajului fiscal menționat reflectă o logică simetrică. Astfel, dacă contribuabilii care nu au achitat anterior, în cadrul regimului fiscal în litigiu, taxa menționată ar beneficia de avantajul fiscal vizat, ar obține în

mod necuvenit un avantaj dintr-o impozitare la care nu ar fi fost supusă precedentă lor achiziție, în afara teritoriului vizat. Există, așadar, o legătură directă între avantajul fiscal acordat și impozitarea inițială. Astfel, pe de o parte, avantajul menționat și sarcina fiscală privesc aceeași persoană și, pe de altă parte, se înscriu în cadrul aceleiași impozitări.

În plus, această restricție este adecvată pentru atingerea obiectivului urmărit, întrucât se aplică în mod simetric, în cadrul regimului fiscal în cauză putând fi luată în considerare numai diferența dintre valoarea bunului imobil vândut care este situat în statul membru vizat și valoarea bunului imobil achiziționat. De asemenea, restricția menționată este proporțională cu obiectivul urmărit, din moment ce, pe de o parte, obiectivul reglementării în cauză este, printre altele, de a se evita, la cumpărarea unei a doua reședințe principale în acest stat, dubla impunere a capitalului investit pentru cumpărarea reședinței precedente revândute între timp și, pe de altă parte, un stat membru nu are competența de a impozita tranzacțiile imobiliare efectuate în

alte state membre. În aceste împrejurări, luarea în considerare a unor astfel de tranzacții pentru reducerea bazei de evaluare a impozitului în cauză ar echivala cu tratarea acestor tranzacții ca și cum au fost deja supuse impozitării în litigiu, deși nu aceasta era situația. Evident, această soluție ar fi contrară obiectivului menționat, evitarea dublei impuneri în sistemul fiscal național.

Din moment ce normele care interzic restricțiile privind libertatea de circulație și libertatea de stabilire prevăzute la articolele 28 și 31 din Acordul privind SEE au aceeași finalitate juridică ca și dispozițiile, identice în esență, ale articolelor 39 CE și 43 CE, aceste articole nu se opun nici ele reglementării în cauză.

(a se vedea punctele 58, 64, 68, 74- 76, 80-82, 85, 87 și 91)